

Iamblichus, *Protrepticus* VIII
text and *apparatus criticus* ed. DSH and MRJ 2015i10

η'
ύπομνήσεις ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν παραμυθού—
μεναι τὸ πρώτως ὄρεκτὸν καὶ δὶ’ ἑαυτὸν αἱρετὸν φιλο—
σοφίας, ἐναργῶς τε προάγουσαι εἰς τὴν προτροπὴν ἀπὸ¹
τῶν γνωρίμων τοῖς πᾶσιν

[4.5-8]

4.6 πρῶτον folio 58^b || 4.6 [ε]αὐτὸ folio 47^a || 4.8 πᾶσι[ν] folio 58^b

οὐ χείρον δ’ ἔτι καὶ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐν—	45.4
νοιῶν ὑπομνῆσαι τὸ προκείμενον, ἀπὸ τῶν ἐναργῶς	
πάσι φαινομένων. παντὶ δὴ οὖν τοῦτο γε πρόδηλον, ὡς	45.6
οὐδεὶς ἀν ἔλοιτο ζῆν ἔχων τὴν μεγίστην ἀπ’ ἀνθρώπων	ἐ π’
οὐσίαν καὶ δύναμιν, ἐξεστηκὼς μέντοι τοῦ φρονεῖν καὶ	45.8
μαινόμενος, οὐδὲ εἰ μέλλοι τὰς νεανικωτάτας ἡδονὰς	
ζῶειν χαίρων, ὥσπερ ἐνιοι τῶν παραφρονούντων δι—	45.10
ἀγουσιν. οὐκοῦν ἀφροσύνην, ὡς ἔοικε, μάλιστα πάντες	
φεύγουσιν. ἐναντίον δὲ φρόνησις ἀφροσύνῃ, τῶν δ’	45.12
ἐναντίων ἐκάτερον τὸ μεν φευκτόν εστι τὸ δὲ αἱρετόν.	
ὥσπερ οὖν τὸ κάμνειν φευκτόν, οὔτως αἱρετὸν ἡμῖν τὸ	45.14
ὑγιαίνειν.	

[45.4-15]

45.4-5 [ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν] Düring || 5 προκείμενον <καὶ> ἀπὸ Arcerius || 6 [οὖν] Jaeger || 7 [μεγίστην ἀπ’] ἀνθρώπων Düring; μεγίστην ἐπ’ ἀνθρώπων DSH+MRJ; μεγίστην κατ’ ἀνθρώπον Vitelli → || 10 ζῶειν] διώκειν Diels; διάγειν Vitelli, de Strycker; ζωῆς διατελεῖν Bignone; ζωὴν ἔχειν Gigon →

φρόνησις οὖν, ὡς ἔοικε, καὶ κατὰ τοῦτον	45.15
τὸν λόγον φαίνεται τὸ πάντων αἱρετώτατον οὐ δι’	
ἔτερον τι τῶν συμβαινόντων, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ	45.17
κοιναὶ ἐννοιαὶ. εἰ γὰρ καὶ πάντα τις ἔχοι, διεφθαρ—	
μένος δὲ εἴη καὶ νοσῶν τῷ φρονοῦντι, οὐχ αἱρετος ὁ	
βίος· οὐδὲν γὰρ ὄφελος οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν.	45.20
ώστε πάντες καθόσον αἰσθάνονται τοῦ φρονεῖν καὶ	
γεύεσθαι δύνανται τούτου τοῦ πράγματος, οὐδὲν	45.22
οἴονται τᾶλλα εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὕτ’	
ἄν μεθύων οὔτε παιδίον οὐδ’ ἀν εἰς ἡμῶν ὑπομείνειν	45.24
εἶναι διὰ τέλους τὸν βίον.	

[45.15-25]

45.16-17 οὐ δι’ ἔτερον] οὐδ’ ἔτερον L || 17 συμβαινόντων <ἄλλα δι’ ἑαυτήν> ὡς Gigon || 21 αἰσθάνονται] θιγγάνονται Düring; ἄπτονται Düring → || 21 [τοῦ φρονεῖν] Pistelli → || 25 [τὸν βίον] Scaliger →

διὰ δὴ τοῦτο καὶ τὸ καθ—	45.25
εὔδειν ἥδιστον μὲν οὐχ αἱρετὸν δέ, καὶ οὐδεῖν παθεῖται	46.1
πάσας τῷ καθεύδοντι παρούσας τὰς ἡδονάς, διότι τὰ	
μὲν καθ’ ὑπονοματα ψευδῆ, τὰ δὲ ἐγρηγορόσιν	46.3
ἀληθῆ. διαφέρει γὰρ οὐδενὶ τῶν ἄλλων τὸ καθεύδειν	

καὶ τὸ ἐγρηγορέναι πλὴν τῷ τὴν ψυχὴν τότε μὲν πολ—	46.5
λάκις ἀληθεύειν, καθεύδοντος δὲ ἀεὶ διεψῆσθαι· τὸ γὰρ τῶν ἐνυπνίων εἴδωλόν ἔστι καὶ ψεῦδος ἄπαν.	46.7
[45.25-46.7]	

καὶ τὸ φεύγειν δὲ τὸν θάνατον τοὺς πολλοὺς	46.8
δείκνυσι τὴν φιλομάθειαν τῆς ψυχῆς. φεύγει γὰρ ἂ	
μὴ γιγνώσκει, τὸ σκοτῶδες καὶ τὸ μὴ δῆλον, φύσει	46.10
δὲ διώκει τὸ φανερὸν καὶ τὸ γνωστόν. διὸ καὶ μάλιστα	
τοὺς αἰτίους ἡμῖν τοῦ τὸν ἥλιον ἴδειν καὶ τὸ φῶς,	
αὐτοὺς φαμεν δεῖν τιμᾶν ὑπερβαλλόντως καὶ σέβεσθαι	46.13
πατέρα καὶ μητέρα ὡς μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους· αἴτιοι	
δέ εἰσιν, ὡς ἔοικε, τοῦ φρονήσαί τι καὶ ἴδειν. διὰ τὸ	46.15
αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ χαίρομεν τοῖς συνήθεσι καὶ πράγ—	
μασι καὶ ἀνθρώποις, καὶ φίλους τούτους καλοῦμεν	46.17
τοὺς γνωρίμους. δηλοὶ οὖν ταῦτα σαφῶς ὅτι τὸ	
γνωστὸν καὶ <u>φανερὸν</u> καὶ τὸ δῆλον ἀγαπητόν	<τὸ> φανερὸν
ἔστιν· εἰ δὲ τὸ γνωστὸν καὶ τὸ σαφές, δῆλον ὅτι καὶ	46.20
τὸ γιγνώσκειν <u>ἀναγκαῖον</u> καὶ τὸ φρονεῖν ὁμοίως.	ἀγαπητόν

[46.8-21]

46.11 [φανερὸν] φανὸν Allan → || 13 [αὐτούς] Gigon || 17 [τούτους] Gigon || 18 [σαφῶς] Gigon || 19-20 γνωστὸν [καὶ φανερὸν . . . γνωστὸν] F, repaired in margin F¹ || 19 καὶ <τὸ> φανερὸν Rose; καὶ φανὸν Allan → || 19 [καὶ τὸ δῆλον] Rose || 20 [καὶ τὸ σαφές] Rose || 21 ἀναγκαῖον] ἀγαπητόν Allan →

πρὸς δὴ τούτοις, ὥσπερ ἐπὶ τῆς οὐσίας οὐχ ἡ	46.22
αὐτὴ κτῆσις ἔνεκα τοῦ ζῆν καὶ τοῦ ζῆν εὐδαιμόνως	
τοῖς ἀνθρώποις, οὗτως καὶ περὶ φρονήσεως οὐ τῆς	
αὐτῆς ὅμιαι δεόμεθα πρὸς τε τὸ ζῆν μόνον καὶ πρὸς	46.25
τὸ ζῆν καλῶς. τοῖς μὲν οὖν πολλοῖς πολλὴ συγγνώμη	
τοῦτο πράττειν (εὔχονται μὲν γὰρ εὐδαιμονεῖν, ἀγα—	46.27
πωσὶ δὲ κάν μόνον δύνωνται ζῆν), ὅστις δὲ οἴεται μὴ	
πάντα τρόπον ὑπομένειν αὐτὸ δεῖν, καταγέλαστον ἥδη	47.1
τὸ μὴ πάντα πόνον ὑπομένειν καὶ πάσαν σπουδὴν	
σπουδάζειν ὅπως κτήσηται ταύτην τὴν φρόνησιν ἦτις	47.3
γνώσεται τὴν ἀλήθειαν.	

[46.22-47.4]

46.22 δὴ] δὲ Düring || 24 περὶ] ἐπὶ Vitelli || 47.2 ὑπομένειν] πονεῖν Rose →

γνοίη δ' ἂν τις τὸ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τούτων, εἰ	47.5
θεωρήσειν ὑπ' αὐγὰς τὸν ἀνθρώπειον βίον. εὐρήσει	
γὰρ τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα τοῖς ἀνθρώποις πάντα	
ὄντα σκιαγραφίαν. ὅθεν καὶ λέγεται καλῶς τὸ μηδὲν	47.8
εἶναι τὸν ἀνθρωπὸν καὶ τὸ μηδὲν εἶναι βεβαίον τῶν	
ἀνθρωπίνων. ἰσχύς τε γὰρ καὶ μέγεθος καὶ κάλο	47.10
γέλως ἐστὶ καὶ οὐδενὸς ἄξια, κάλλος τε παρὰ τὸ μηδὲν	
ὅραν ἀκριβὲς δοκεῖ εἶναι τοιούτον. εἰ γάρ τις ἐδύνατο	47.12
βλέπειν ὅξυ καθάπερ τὸν Λυγγέα φασίν, ὃς διὰ τῶν	
τοίχων ἐώρα καὶ τῶν δένδρων, πότ' ἀν ἔδοξεν εἶναί	47.14

Λυγκέα

τινα τὴν ὄψιν ἀνεκτόν, ὥρων ἐξ οἵων συνέστηκε κακῶν;
 τιμαὶ δὲ καὶ δόξαι τὰ ζηλούμενα μᾶλλον τῶν λοιπῶν
 ἀδιηγήτου γέμει φλυαρίας· τῷ γάρ καθορῶντι τῶν
 ἀιδίων τι ἡλίθιον περὶ ταῦτα σπουδάζειν. τί δ' ἐστὶ
 μακρὸν ἢ τί πολυχρόνιον τῶν ἀνθρωπίνων; ἀλλὰ διὰ
 τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν, οἷμαι, καὶ βίου βραχύτητα καὶ
 τοῦτο φαίνεται πολύ τι.

47.16

47.18

47.20

[47.5-21]

47.5 [τὸ] L || 10 [καὶ κάλλος] Gigon || 11 καλλος τε] 11 καλλος γε Rose; μόνως γάρ Düring → || 13
 Λυγγεα] Λυγκέα Arcerius → || 14 ποτ'] πῶς Kiessling || 16 ζηλούμενα <ἔτι> μᾶλλον Gigon || 20 καὶ <τὴν
 τοῦ> βίου Düring

<p>ἐὰν οὖν εἰς ταῦτα βλέπων οἴοιτο εὐδαίμων εἶναι καὶ μακάριος, οἱ πρῶτον εὐθὺς φύσει συνέσταμεν, καθάπερ φασιν οἱ τας τελετὰς λέγοντες, ὡσπερ ἀν ἐπὶ τιμωρίᾳ πάντες; τοῦτο γάρ θείως οἱ ἀρχαιότεροι λέγουσι το φάναι διδόναι τὴν ψυχὴν τιμωρίαν καὶ ζῆν ἡμᾶς ἐπὶ κολάσει μεγάλων τινῶν ἀμαρτημάτων. πάνυ γάρ ἡ σύζευξις τοιούτω τινὶ ἔοικε πρὸς τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς. ὡσπερ γάρ τους ἐν τῇ τυραννίᾳ φασὶ βασανίζειν πολλάκις τους ἀλι— σκομένους προσδεσμεύοντας κατ' ἀντικρὺ τοῖς ζῶσι νεκροὺς ἀντιπροσώπους ἔκαστον πρὸς ἔκαστον μέρος προσαρμόττοντας, οὕτως ἔοικεν ἡ ψυχὴ διατετάσθαι καὶ προσκεκολλῆσθαι πᾶσι τοῖς αἰσθητικοῖς τοῦ σω— ματος μέλεσιν.</p>	<p>τίς ἄν οἳς 47.23 47.25 48.1 48.3 Τυρρηνία 48.5 48.7 48.9</p>
---	---

[47.21-48.9]

47.21 πολυ τι. ἐὰν] πολυ. τίς ἄν Vulcanius; πολυ τι. τίς ἄν Kiessling → || 22 οἱ FL; οἱ R; οἱ V; οἱς
 Arcerius; εἱ des Places → || 25 [φάναι] Gigon || 25-26 τὴν ψυχὴν] τὰς ψυχὰς R || 48.4 τυραννίᾳ] Τυρρηνίᾳ
 Arcerius → || 7 διατετάσθαι] διατετάσθαι Vitelli

<p>οὐδὲν οὖν θεῖον ἡ μακάριον ὑπάρχει τοῖς ἀνθρώποις, πλὴν ἐκεῖνό γε μόνον ἀξιον σπουδῆς, ὃσον ἐστὶν ἐν ἡμῖν νοῦ καὶ φρονήσεως· τοῦτο γάρ μόνον ἔοικεν εἶναι τῶν ἡμετέρων ἀθάνατον καὶ μόνον θεῖον. καὶ παρὰ τὸ τῆς τοιαύτης δυνάμεως δύνασθαι κοινωνεῖν, καίπερ ὡν ὁ βίος ἀθλιος φύσει καὶ χαλεπός, ὅμως οὕτως ὠκονόμηται χαριέντως, ὥστε δοκεῖν πρὸς τὰ ἄλλα θεὸν εἶναι τὸν ἀνθρωπὸν. ‘ὁ νοῦς γάρ ἡμῶν ὁ θεός’, εἴτε Ἐρμότιμος εἴτε Ἀναξαγόρας εἶπε τοῦτο, καὶ ὅτι ‘ὁ θυητὸς αἰών μέρος ἔχει θεοῦ τινος’. ἡ φιλοσοφητέον οὖν ἡ χαίρειν εἰπούσι τῷ ζῆν ἀπιτέον ἐντεῦθεν, ὡς τὰ ἄλλα γε πάντα φλυαρία τις ἔοικεν εἶναι πολλὴ καὶ λῆρος. οὕτως ἄν τις τὰς ἀπὸ τῶν // <u>ἐννοιῶν κοινῶν</u> // ἐφόδους συγκεφαλαιώσατο δεόντως εἰς προτροπὴν τοῦ δεῖν φιλοσοφεῖν θεωρητικῶς καὶ ζῆν ὅτι μάλιστα τὸν κατ' επιστήμην καὶ τὸν τοῦ νοῦ βίον.</p>	<p>48.9 48.12 48.15 48.18 48.23 48.25</p>
---	--

[48.9-25]

48.14 [ο] R || 16 ἄλλα] ἄλογα Vitelli || 22 <κοινῶν> ἐννοιῶν Kiessling →